

Het Interbellum (1918-1939)

- 1p 12 Elzas-Lotharingen was in 1918 een gebied in Duitsland dat grensde aan Frankrijk. In 1919 kregen 200.000 Duitstalige inwoners in Elzas-Lotharingen het dwingende verzoek om het gebied te verlaten. Franstalige inwoners konden gewoon in het gebied blijven wonen.
- Geef een reden waarom de Duitstalige inwoners het verzoek kregen om het gebied te verlaten.

Gebruik bron 9.

- 1p 13 Dit soort briefjes werd in 1923 door heel Duitsland opgehangen. Naar aanleiding van welke gebeurtenis werd dit soort briefjes opgehangen?
- A de bezetting van het Ruhrgebied
 - B de invoering van het Dawesplan
 - C de mislukte staatsgreep van Hitler
 - D de oprichting van de Weimar Republiek

- 1p 14 Vanaf 1933 was Duitsland een totalitaire staat. In totalitaire staten maken regeringen gebruik van propaganda. Ook in Duitsland maakte de regering gebruik van propaganda.
- Geef een reden waarom in een totalitaire staat regeringen gebruikmaken van propaganda.

Gebruik bron 10.

- 2p 15 Een invulopdracht:
- 1 De rellen vonden plaats tijdens de ... (**bezetting / crisisjaren / Hongerwinter**).
 - 2 De maatregel waartegen werd geprotesteerd was een onderdeel van de ... (**aanpassingspolitiek / hervormingspolitiek / neutraliteitspolitiek**).
 - 3 Deze politiek werd uitgevoerd door de regering van ... (**Colijn / Kuyper / Mussert**).

→ Maak de zinnen kloppend door telkens de juiste keuze te maken.

Doe het zo:

zin 1: ... (kies uit: bezetting / crisisjaren / Hongerwinter)

zin 2: ... (kies uit: aanpassingspolitiek / hervormingspolitiek / neutraliteitspolitiek)

zin 3: ... (kies uit: Colijn / Kuyper / Mussert)

Gebruik bron 11.

- 2p 16 De bron past bij het stalinisme. Twee kenmerken van het stalinisme zijn propaganda en indoctrinatie. In de bron is nog een ander kenmerk van het stalinisme te herkennen.

→ Geef aan met een onderdeel van de bron welk **ander** kenmerk van het stalinisme in de bron te herkennen is.

Doe het zo:

Een ander kenmerk van het stalinisme is ... (noem een kenmerk).

Dat is te herkennen aan ... (noem een onderdeel van de bron).

- 2p 17 Hieronder staan zes beweringen over de economie van de Sovjet-Unie onder Stalin:

- 1 Bedrijven streefden ernaar om zoveel mogelijk winst te maken.
- 2 Boeren werden gedwongen om samen te werken op grote boerderijen.
- 3 De staat bepaalde hoeveel er geproduceerd moest worden.
- 4 Grote bedrijven waren privébezit.
- 5 Lonen en prijzen werden bepaald door de vrije markt.
- 6 Stalin liet vijfjarenplannen opstellen.

→ Welke **drie** beweringen over de economie van de Sovjet-Unie onder Stalin zijn juist? Schrijf alleen de nummers op.

Gebruik bron 12.

- 2p 18 De tekening laat zien dat Hitler probeert om aan andere landen een bepaald beeld van zichzelf over te brengen.

→ Welk beeld probeert Hitler volgens de tekening van zichzelf over te brengen?

→ En waaruit blijkt dat het Hitler er volgens de tekening niet in slaagt om andere landen te overtuigen?

Doe het zo:

Het beeld dat Hitler probeert over te brengen: ...

Hitler slaagt er niet in om andere landen te overtuigen. Dat blijkt uit ...

(gebruik de bron).

- 1p 19 In nazi-Duitsland werd een geheime politieorganisatie opgericht die als taak had binnenlandse staatsvijanden op te sporen.

→ Noem de naam van deze organisatie.

Gebruik bron 13.

- 1p 20 De bron gaat over een gebeurtenis in de Duitse geschiedenis.

→ Noem de naam waaronder die gebeurtenis bekend staat.

- 1p 21 In 1938 had de Nederlandse regering plannen om het leger te mobiliseren. Toen de uitkomst van de Conferentie van München bekend werd, besloot de Nederlandse regering om niet met de mobilisatie verder te gaan.
- Geef aan waarom de uitkomst van de Conferentie van München een reden was om niet verder te gaan met de mobilisatie.

Gebruik bron 14.

- 2p 22 Hieronder staan vier kenmerken van het nationaal-socialisme:
- a Führerprincipe
 - b Heim ins Reich
 - c rassenleer
 - d vervolging van politieke tegenstanders

→ Geef per kenmerk aan welke foto daarbij hoort.

Let op! Er blijft één foto over.

Doe het zo:

Bij kenmerk a hoort foto ... (vul nummer in).
(enzovoort tot en met kenmerk d)

bron 9

Een briefje in een winkeletalage in Berlijn (1923):

Toelichting

In de etalage hangt een briefje met daarop de volgende tekst:
Wij verkopen niet aan Fransen.

bron 10

Een bericht uit een tijdschrift (1934):

Afgelopen woensdag zijn in Amsterdam rellen uitgebroken uit onvrede over het verlagen van de werkloosheidsuitkeringen. In de dagen daarna groeiden de rellen uit tot een grote opstand onder werkloze arbeiders. Het leger kwam in actie om de opstand neer te slaan.

bron 11

Een propagandaposter uit de Sovjet-Unie (1933):

Toelichting

Op het stuurwiel staat: СССР (een Russische afkorting voor de Sovjet-Unie). Op de vlag staan een hamer en een sikkel.

bron 12

Een politieke tekening uit Groot-Brittannië met als titel *Adolf Hitler voor de spiegel* (1934):

Toelichting

Op de spiegel staat: de mening van het buitenland.

bron 13

Herinnering van een Duitse man (1938):

De Duitse troepen marcheerden Oostenrijk binnen. Op de radio en in het bioscoopjournaal hoorden we Hitler in een toespraak zeggen: "Ik heb mijn geboorteland Oostenrijk naar het Groot-Duitse Rijk geleid." Op school moesten we kaarten tekenen met de nieuwe landsgrenzen, berichten uit kranten knippen en foto's in een map plakken.

bron 14

Hieronder en op de volgende twee pagina's staan in totaal vijf foto's uit de periode 1930-1940.

foto 1

Duitssprekende Tsjechen begroeten Duitse soldaten na de inlijving van hun gebied:

foto 2

Hitler tijdens een nazibijeenkomst:

foto 3

Leiders van de socialisten worden gevangengenomen:

foto 4

Leden van de SA staan voor een Joods warenhuis:

Toelichting

Op de borden staat: Duitsers! Vecht terug! Koop niet bij Joden!

foto 5

Jonge nazi's op een bijeenkomst in Berlijn:

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.